

PUITTAIMESTIKU HINNANG

Näituse tn 2, 2a ja 6, Veski tn 26a, J. Liivi tn 3//5 ja 7 kinnistud ning lähiala
TARTU LINN

Sulev Järve
Dendro SJ OÜ
Tartu-Tallinn
2021

Hindamise eesmärk ja metoodika

Käesoleva töö eesmärgiks oli hinnata kinnistutel kasvavate puittaimede haljastuslikku väärtust, tervislikku seisundit ning perspektiivsust (määrata väärtusklass).

Välitööd teostati 2021. aasta septembris. Alusplaanina kasutati maa-ala plaani 1:500.

Töö käigus uuriti alal kasvavaid üksikpuid, puude gruppe ja põõsastikke (haljastuslikke objekte). Kõik hinnatud objektid nummerdati ja kanti haljastusplaanile. Lisaks märgiti plaanile objektide võrade suurused (projektsioonid maapinnale) nende väärtusklassi tähistava värvilise ringjoonega.

Puudel määrati liigiline kuuluvus, tüve rinnasläbimõõt ning hinnati visuaalselt võra, tüve ning juurekaela seisundit. Väärtuslikematel puudel mõõdeti ka kõrgus. Hinnangu tulemuste põhjal anti puudele väärtusklassid. Puu väärtusklass sõltub taime liigist, mõõtmetest, vanusest, sanitaarsest ja esteetilisest seisukorrast ning kasvukohast.

Väärtusklassid määrati vastavalt EVS 939-3:2020 (Puittaimed haljastuses, osa 3: Ehitusaegne puude kaitse) olevale metoodikale:

I väärtusklass - eriti väärtuslik puu - kindlasti säilitada – märgitakse joonisel punase värviga
Dekoratiivse ja/või pikaeealise ning haigustele ja kahjuritele vastupidava puuliigi eriti suur ja elujõuline eksemplar. Puu, mis on dendroloogiline haruldus või millel on ajalooline või kultuurilooline väärtus. Looduskaitse all olev puu.

II väärtusklass - väärtuslik puu - üldjuhul säilitada – sinise värviga
Dekoratiivne, pikaeealine ning mehaanilistest vigastustest, haigustest või kahjuritest kahjustamata (või väikeste kahjustustega) puu. Samuti dekoratiivse, haigus- ning kahjurikindla ja pikaeealise puuliigi noor elujõuline eksemplar neile sobivas kasvukohas. Juba kahjustatud eriti väärtuslik puu. Olulise maastikulise ja ökoloogilise tähtsusega puu.

III väärtusklass - oluline puu - võimalusel säilitada – rohelise värviga
Dekoratiivne puu või pikaeealine ning mehaanilistest vigastustest, haigustest või kahjuritest kahjustatud, kuid veel elujõuline (juurdekasvuga) puu. Puu, mis osaleb sel kohal ökoloogiliselt tõhusa haljastuse (nt tänavahaljastuse, metsa rajatud elurajoonis krundi kõrghaljastuse) moodustamisel. Sobivas kasvukohas elustikupuu: jäme surnud puu ja tüügas, mis pakub elupaika lindudele, nahkhiirtele, putukatele, seentele jt.

IV väärtusklass - väheväärtuslik puu - võib eemaldada – kollase värviga
Kiirekasvuline ja/või lühiealine puu või selliste puude isekylvne või võsundilise tekkega järelkasv, millel on arvestatav ökoloogiline tähtsus (eriti linnatingimustes). Puu, mis

kahjustab või tulevikus tõenäoliselt kahjustab väärtuslikumat puud, hoonet või rajatist. Puu, mis on allasurutud seisundis. Oluliselt kahjustunud puu, mis pole ohtlik.

V väärtusklass - likvideeritav puu - tuleb ohustada või eemaldada – pruuni värviga
Surnud või tugevalt kahjustunud, inimese ehule, tervisele või varale ohtlik puu.

Ala ja puittaimestiku üldandmed ning väärtushinnangud

Uuritud ala asub Tartu vanalinna muinsuskaitsealal, kesklinna linnaosa Toometaguse asumis ning hõlmab enamuse Näituse, J. Liivi, K. E. von Baeri ja Veski tänavate vahelisest kvartalist. Kinnistutel kasvab eriliigiline ja -vanuseline puittaimestik, osaliselt plaanipäraselt istutatud, enamus ilmselt isetekkeline. Ala keskel on mahajäetud ja hooldamata viljapuuaed, vanem ja väärtuslikum puistu kasvab K. E. von Baeri tänavaga piirneval alal ning J. Liivi tn 3 hoone juures. Tähelepanuväärne laiavõraline tammepuu kasvab anatoomikumi taga parkla servas, uuritud ala kõige väärtuslikum puu – vana künnapuu aga teisel pool Liivi tänavat ning pole ilmselt ohustatud võimalikust ehitustegevusest.

Uuritud alal kirjeldati 120 haljastuslikku objekti. Puittaimestiku liigirikkus on väike, siin määrati 30 taksonit (liiki ja alamliiki) puid, põõsaid ja liaane, pooled nendest on kodumaist päritolu.

Ligikaudu pooled kinnistutel hinnatud objektidest hinnati väärtuslikeks ja olulisteks (säilitamisväärteteks), pooled väheväärtuslikeks.

Välitööde koondandmed koos puittaimede väärtushinnangutega on esitatud tabeli kujul **lisas 1**. Kinnistu haljastusplaanil olev puude numeratsioon vastab tabelis olevale.

Joonis 1. Väärtuslik euroopa lehis (nr 59) J. Liivi tn 3 ja 5 hoonete vahel.

Joonis 2. Enamus viljapuid on poolkuivanud ja tüvemädanikega.

Tabel 1. Kinnistutel kasvavate puittaimede nimekiri

Jrk nr	Eestikeelne nimetus	Teaduslik nimetus
1	ebajasmiin, harilik	<i>Philadelphus coronarius</i>
2	hobukastan, harilik	<i>Aesculus hippocastanum</i>
3	jalakas, harilik	<i>Ulmus glabra</i>
4	karusmari, aed-	<i>Ribes uva-crispa</i>
5	kask, kuld-	<i>Betula ×aurata</i>
6	kask, soo-	<i>Betula pendula</i>
7	kibuvits, näärelehine	<i>Rosa spinosissima</i>
8	kirsipuu, hapu	<i>Prunus cerasus</i>
9	kreegipuu	<i>Prunus domestica</i> subsp. <i>insititia</i>
10	kuusk, harilik	<i>Picea abies</i>
11	künnapuu	<i>Ulmus laevis</i>
12	lehis, euroopa	<i>Larix decidua</i>
13	lehis, eurosiberi	<i>Larix decidua</i> × <i>Larix sibirica</i>
14	metsviinapuu, harilik	<i>Parthenocissus quinquefolia</i>
15	mänd, harilik	<i>Pinus sylvestris</i>
16	pihlakas, harilik	<i>Sorbus aucuparia</i>
17	ploomipuu, harilik	<i>Prunus ×domestica</i>
18	ploomipuu, haraline (alõtša)	<i>Prunus cerasifera</i>
19	pärn, harilik	<i>Tilia cordata</i>
20	remmelgas, raag-	<i>Salix caprea</i>
21	saar, harilik	<i>Fraxinus excelsior</i>
22	sirel, harilik	<i>Syringa vulgaris</i>
23	sõstar, mage-	<i>Ribes alpinum</i>
24	sõstar, punane	<i>Ribes rubrum</i>
25	tamm, harilik	<i>Quercus robur</i>
26	toomingas, harilik	<i>Prunus padus</i>
27	vaher, saar-	<i>Acer negundo</i>
28	vaher, harilik	<i>Acer platanoides</i>
29	viirpuu, karvane	<i>Crataegus submollis</i>
30	õunapuu, aed-	<i>Malus domestica</i>

Ettepanekud

V ja valikuliselt IV väärtuslassi puud on soovitatav raiuda, et tagada ala kasutajate ohutus ning parandada allesjäävate puude kasvutingimusi.

Ehitus- või kaevetööde planeerimisel ning teostamisel tuleb juhinduda EVS 939-3:2020 (Puittaimed haljastuses, osa 3: Ehitusaegne puude kaitse) sätestatud nõuetest. Liiklemine, pinnase tihendamine, igasugused kaevetööd (ka kändude juurimine) ning maapinna kõrguse muutmine (ka kasvupinnase koorimine) on säilitatavate puude juurestiku kaitsealal keelatud.

Puude hoolduslõikus tuleb tellida arboristilt.

Säilitada tuleb K. E. von Baeri tänava äärne nõlvaalune ajalooline haljasala, mida täiendada piirkonda sobivate puudega.

Allkirjastatud digitaalselt

Sulev Järve

arborist-konsultant

5526626

info@dendro.ee

30.09.2021